

ประเด็นที่จะศึกษา

1. การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ความหมาย
  - ความสำคัญ
2. กรอบแนวคิดการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
3. ระบบการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ระบบอุปถัมภ์
  - ระบบคุณธรรม
4. การแข่งขันขององค์การสมัยใหม่ความท้าทายของการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์

แก่นแท้ของคน

- ชีวิตการทำงานไม่เหมือนกับการเรียน
  - เหนื่อยยากแสนสาหัส
  - ศัตรูมากมายจ้องทำลายล้าง
  - ไม่มีเจ้านายที่ใจดี
  - มีแต่เจ้านายที่โหดร้าย
- ทำอะไรให้ชีวิตการทำงานดูดีและ
ปลอดภัย

การบริหารทรัพยากรมนุษย์

ความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

พยอม วงศ์สารศรี

“การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ ดำเนินการสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคคล ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ปฏิบัติในองค์กร พร้อมทั้งสนใจการพัฒนาอํารงรักษาให้ สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กรเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิต ที่ดีในการทำงาน และยังรวมไปถึงการ แสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิกในองค์กรที่ ต้องพ้นจาก การทำงานด้วยเหตุพหุผลภาพ เกษียณอายุ หรือเหตุ อื่นใดในงานให้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข”

ความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

สุนันทา เลานั่นทน

“การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการตัดสินใจและการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกระดับในหน่วยงานเพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ที่จะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร”

ความหมายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

□ เรย์มอนด์ โน และคณะ (Raymond Noe et al)

□ “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง นโยบาย วิธีปฏิบัติ และระบบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทักษะ และผล การปฏิบัติงานของพนักงาน”

สรุป

- ▣ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นการจัดการความสัมพันธ์ในการจ้างงาน เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ โดยจะเกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่การได้คนมาทำงานจนถึงคนนั้นออกจากงานไป

ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

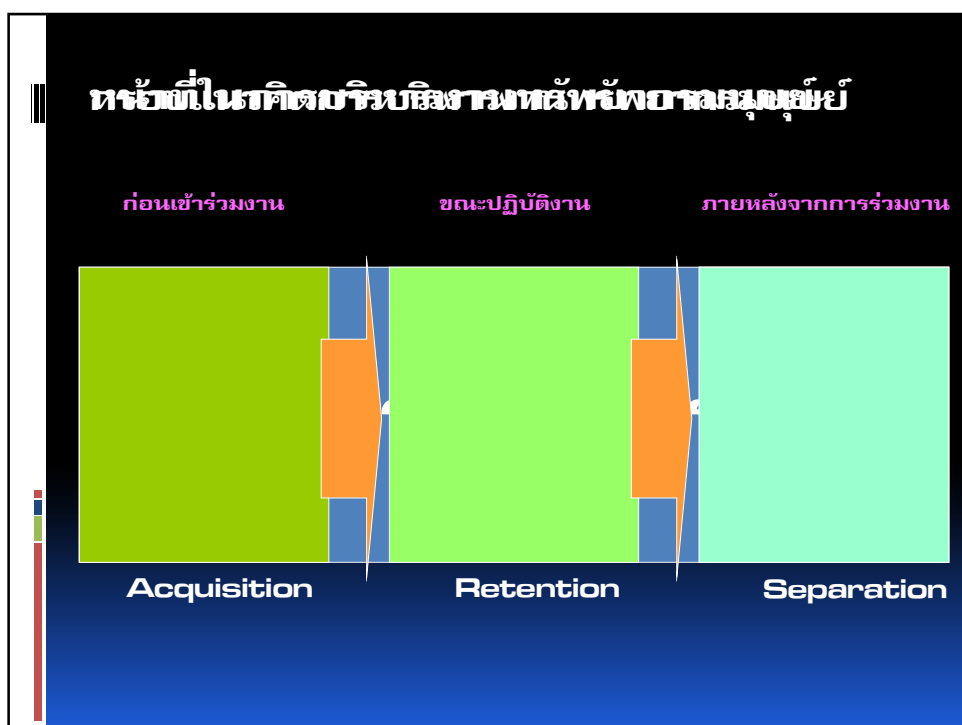
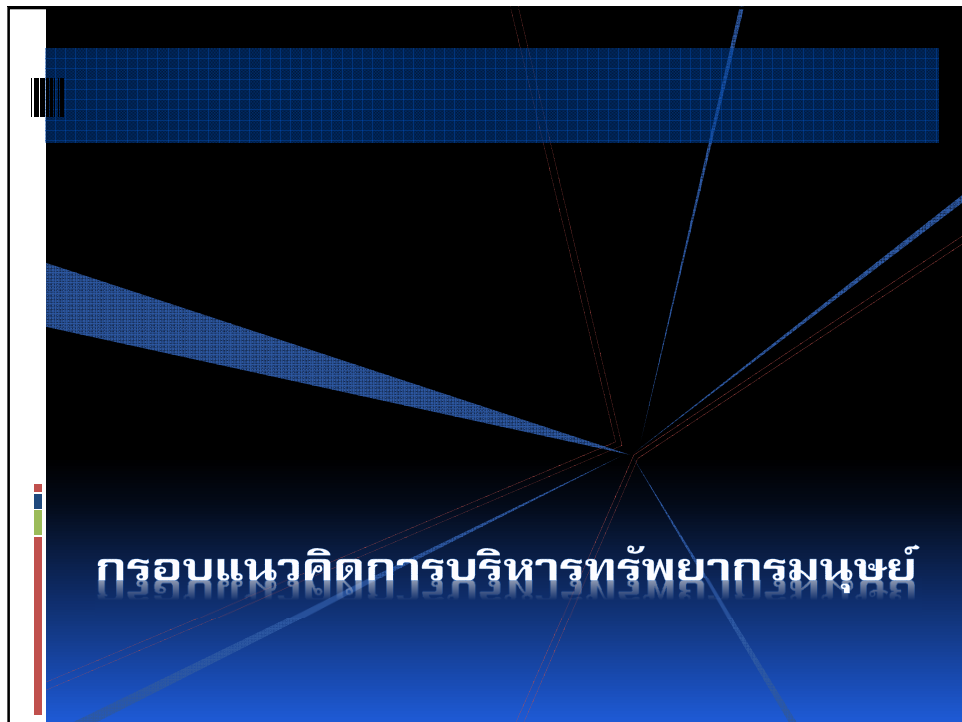

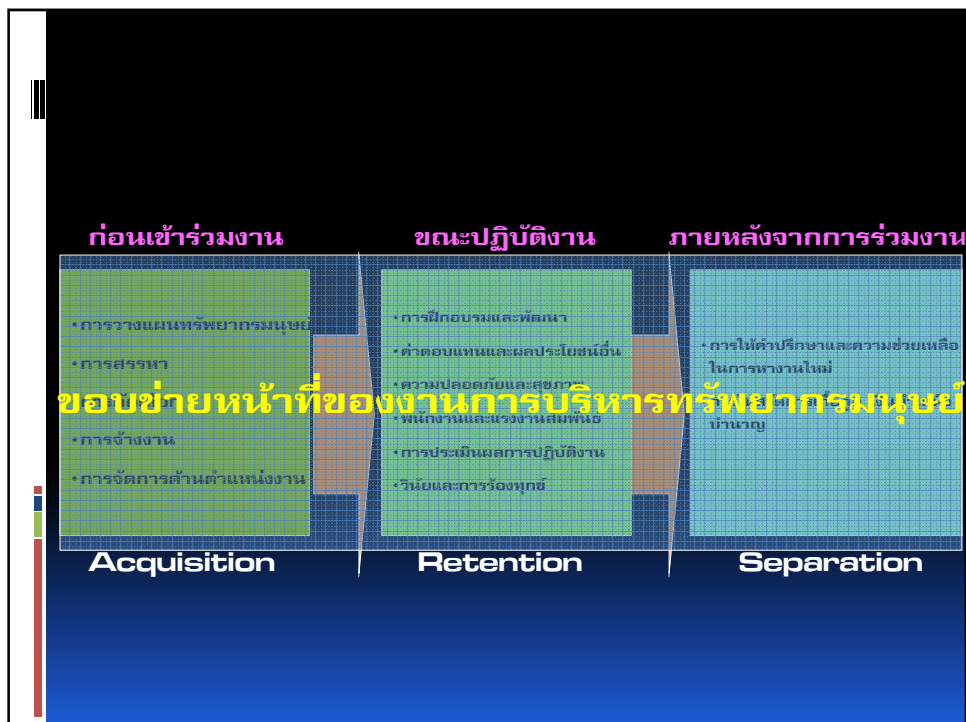
ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

1. ทำให้มีบุคลากรทำงานที่เพียงพอและต่อเนื่อง
2. ทำให้ได้คนดีและมีความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กร
3. ทำให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
4. ทำให้มีการบริหารค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม
5. ทำให้เกิดการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของบุคลากร
6. ทำให้เกิดการประเมินผลงานของบุคลากรที่เหมาะสมและสนับสนุนคนทำงานดี
7. ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนทำงานด้วยกันและคนทำงานกับผู้บริหาร

ประเด็นที่จะศึกษา

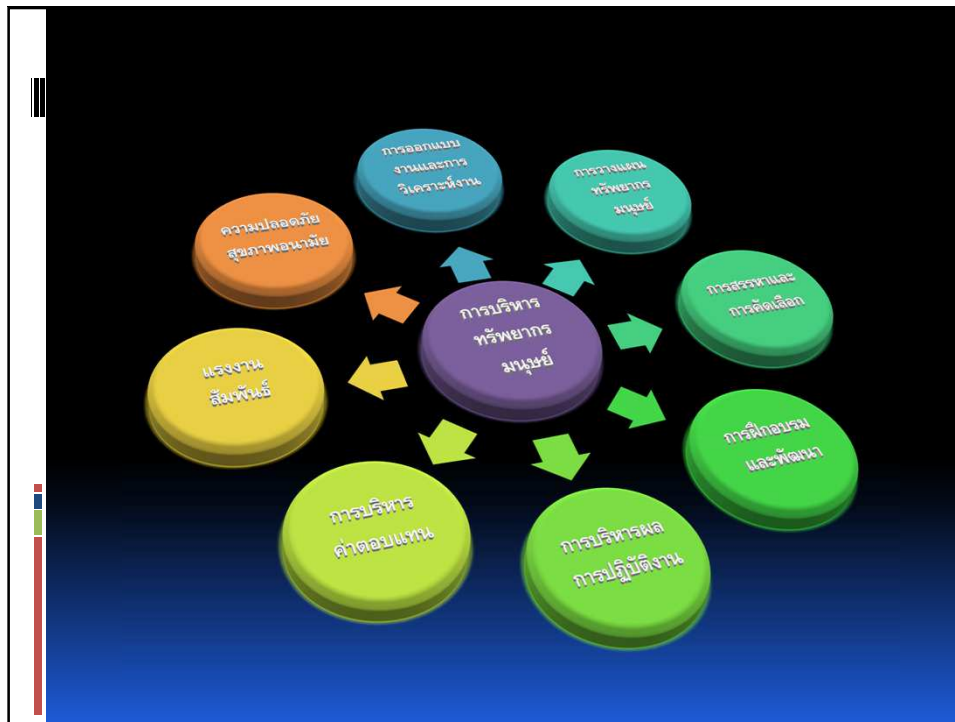
1. การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ความหมาย
  - ความสำคัญ
2. กรอบแนวคิดการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
3. ระบบการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ระบบอุปถัมภ์
  - ระบบคุณธรรม
4. การแข่งขันขององค์กรสมัยใหม่ความท้าทายของการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์

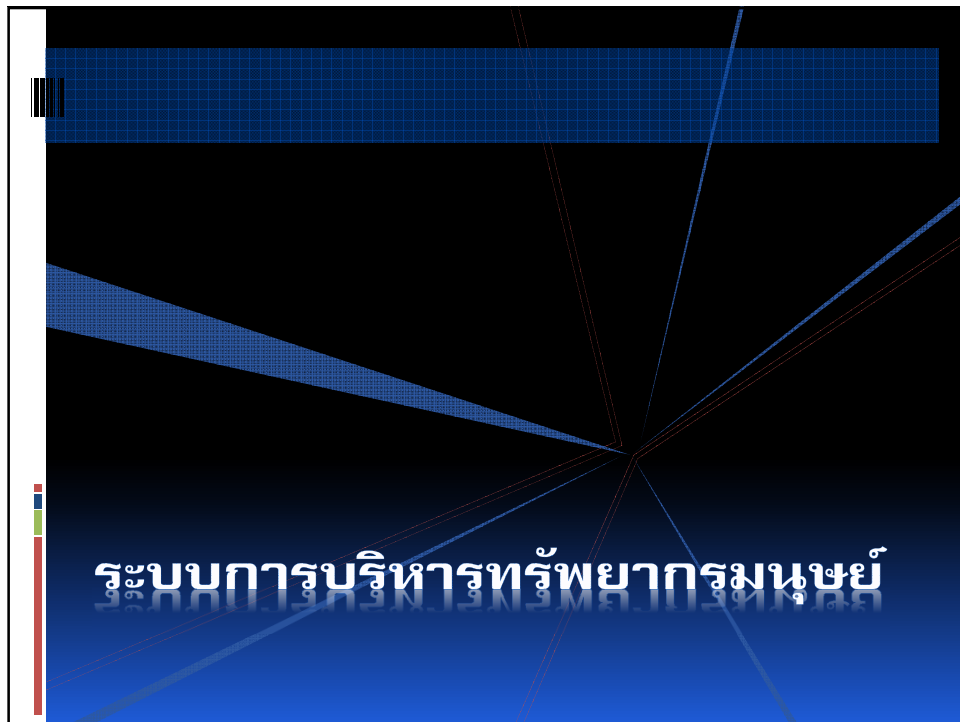
กรอบแนวคิดการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์

การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะสำคัญ ตั้งแต่การได้คนมาทำงานในองค์การ (Acquisition) การดูแลรักษาให้คนในองค์การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Retention) และการดูแลการออกจากงานของคนงาน (Separation) โดยในแต่ละขั้นตอนจะมีกิจกรรมย่อยที่เกี่ยวข้องกัน

ประเด็นที่จะศึกษา

1. การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ความหมาย
  - ความสำคัญ
2. กรอบแนวคิดการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
3. ระบบการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ระบบอุปถัมภ์
  - ระบบคุณธรรม
4. การแข่งขันขององค์การสมัยใหม่ความท้าทายของการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์

ความหมายของระบบอุปถัมภ์ (Spoils System, Patronage System)

- ระบบอุปถัมภ์ คือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนที่มีสถานภาพทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน แต่อยู่ร่วมกันด้วยผลประโยชน์ต่างตอบแทน หรือ มีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนระหว่างกัน

ชื่อเรียกต่างๆของระบบอุปถัมภ์

- ระบบเส้นสาย
- ระบบซุบเลี้ยง
- ระบบพรรคพวก
- ระบบชอบพอเป็นพิเศษ
- ระบบญาตินิยม
- ระบบหน้านอนนอนซน

ลักษณะของระบบอุปถัมภ์

- อาศัยความเชื่อถือ ไว้วางใจ
- ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่ชัด
- การบริหาร สั่งการทุกขั้นตอนเป็นไปตามความพอใจของผู้มีอำนาจ

เปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของระบบอุปถัมภ์

ข้อดี	ข้อเสีย
บริหารงานบุคคลได้รวดเร็ว	ไม่มีหลักประกันว่าจะได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาทำงาน
เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้สะดวก	มุ่งรับใช้บุคคลมากกว่าหน่วยงาน (ตามลักษณะนิสัยของคนไทยคือ รู้จักบุญคุณคน)
มีความขัดแย้งน้อย	ผู้ปฏิบัติขาดความมั่นคง และไม่มีหลักประกันเรื่องความก้าวหน้า
เหมาะสมกับตำแหน่งบางตำแหน่ง	ขวัญและกำลังใจผู้ปฏิบัติงานไม่ดี
สอดคล้องกับการปกครองที่มีพรรคการเมือง	หน่วยงานพัฒนายาก *

ระบบคุณธรรม (Merit System)

- ระบบคุณวุฒิ
- ระบบคุณความดี
- ระบบความรู้ความสามารถ

ลักษณะของระบบคุณธรรม

- หลักความรู้สามารถ (Competence)
- หลักความเสมอภาคในโอกาส (Equality of opportunity)
- หลักความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ (Security of tenure)
- หลักความเป็นกลางทางการเมือง * (Political Neutrality)

* ยากที่สุด เพราะการเมืองเป็นระบบอุปถัมภ์ จำเป็นต้องหาพรรคพวกโดยการดึงข้าราชการประจำมาเป็นกลุ่มแรก

เปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของระบบคุณธรรม

ข้อดี	ข้อเสีย
สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย (ความเสมอภาค)	ทุกอย่างล่าช้า กระบวนการมากหลายขั้นตอน
ได้คนที่มีความรู้ ความสามารถ เข้าทำงาน	สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก
ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ	ความสัมพันธ์เป็นแบบทางการ
สร้างขวัญและกำลังใจ(ประกันความมั่นคง)	จะได้ผลก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ
ส่งเสริมศักดิ์ศรี เกียรติภูมิของผู้ปฏิบัติงาน	

ประเด็นที่จะศึกษา

1. การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ความหมาย
  - ความสำคัญ
2. กรอบแนวคิดการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
3. ระบบการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์
  - ระบบอุปถัมภ์
  - ระบบคุณธรรม
4. การแข่งขันขององค์การสมัยใหม่ความท้าทายของการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์

การแข่งขันขององค์กรธุรกิจสมัยใหม่ ความท้าทายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

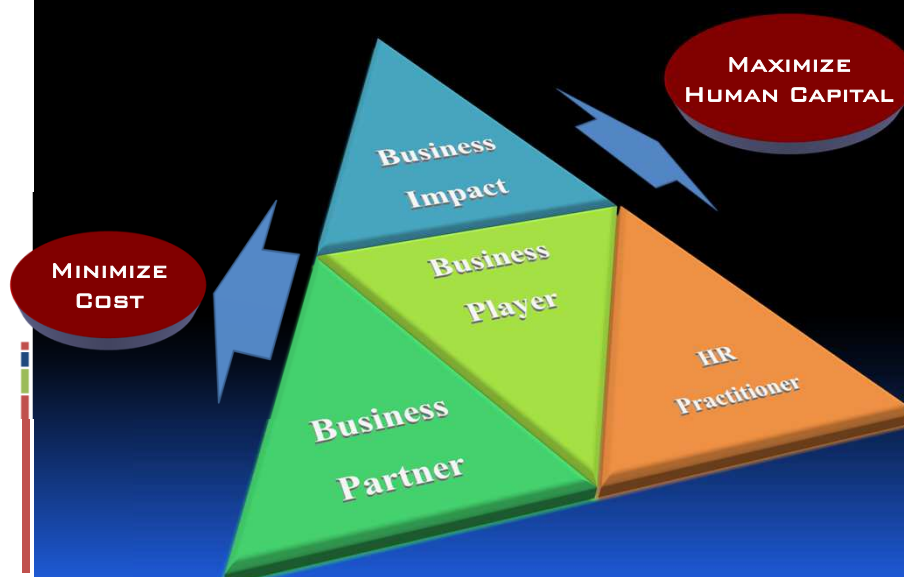
ความแตกต่างระหว่างการบริหารงานบุคคลกับ HRM

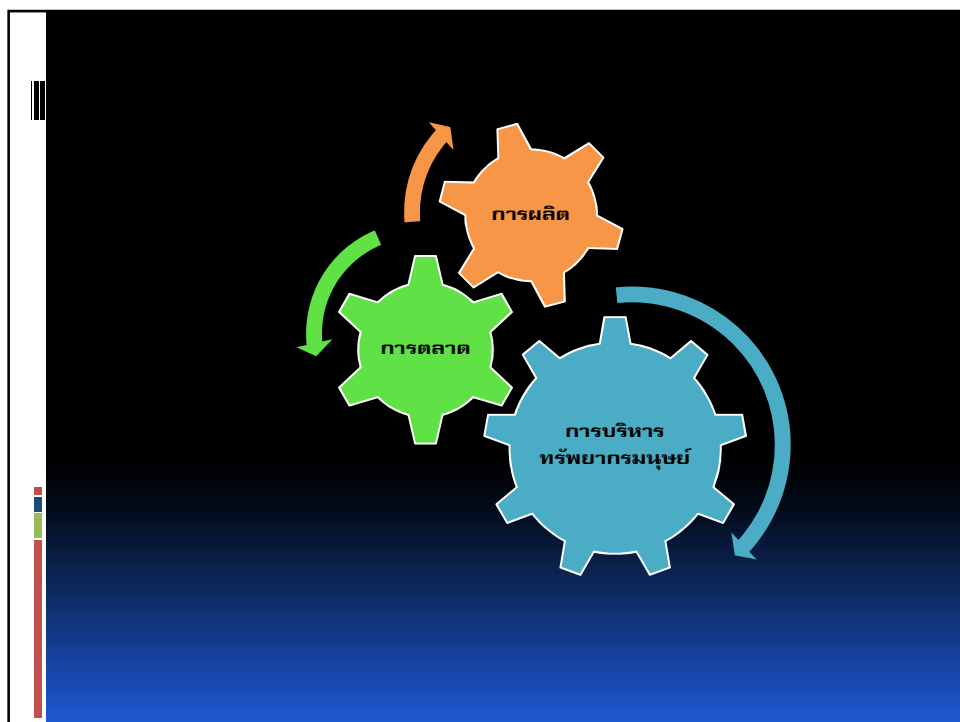
การบริหารงานบุคคล (PM)	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM)
▪ มุ่งการควบคุมเป็นหลัก	▪ มองคนเป็นทรัพยากรมนุษย์สามารถควบคุมตนเองได้
▪ ตั้งรับปัญหา	▪ มีการวางแผนเชิงรุก
▪ มุ่งระยะสั้น	▪ มุ่งระยะยาว
▪ บทบาทหน้าที่จำกัด	▪ บทบาทที่หลากหลาย
▪ องค์กรขนาดใหญ่ในระบบปิด	▪ มีลักษณะเป็นหน่วยเคลื่อนที่ของระบบเปิดพร้อมที่จะปรับเปลี่ยน
▪ ไม่สนใจชีวิตส่วนตัวของแต่ละคน	▪ มองถึงชีวิตส่วนตัวแต่ไม่ละเมิดปกป้องสิทธิส่วนตัว
▪ สภาพการทำงานในวงแคบ	▪ มีรูปแบบหลากหลายขึ้น

ความแตกต่างระหว่างการบริหารงานบุคคลกับ HRM

การบริหารงานบุคคล (PM)	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRM)
▪ ทำตามกฎระเบียบ	▪ นำ MIS มาใช้ในกระบวนการ
▪ ลักษณะองค์การไม่เปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมคงเดิม	▪ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
▪ ลักษณะแรงงานคล้ายคลึงกัน ทั่วโลกทำให้บริหารงานง่าย	▪ แรงงานหลากหลาย
▪ ทำอะไรแบบเดิม	▪ มีความยืดหยุ่น
▪ มองคนเป็นค่าใช้จ่าย ต้องลด ค่าใช้จ่าย	▪ ใช้คนให้เต็มศักยภาพ
▪ มีลักษณะเป็นศูนย์ต้นทุน (Cost Center)	▪ มองคนเป็นทรัพย์สินต้องมีการลงทุน

HR on New Role Model

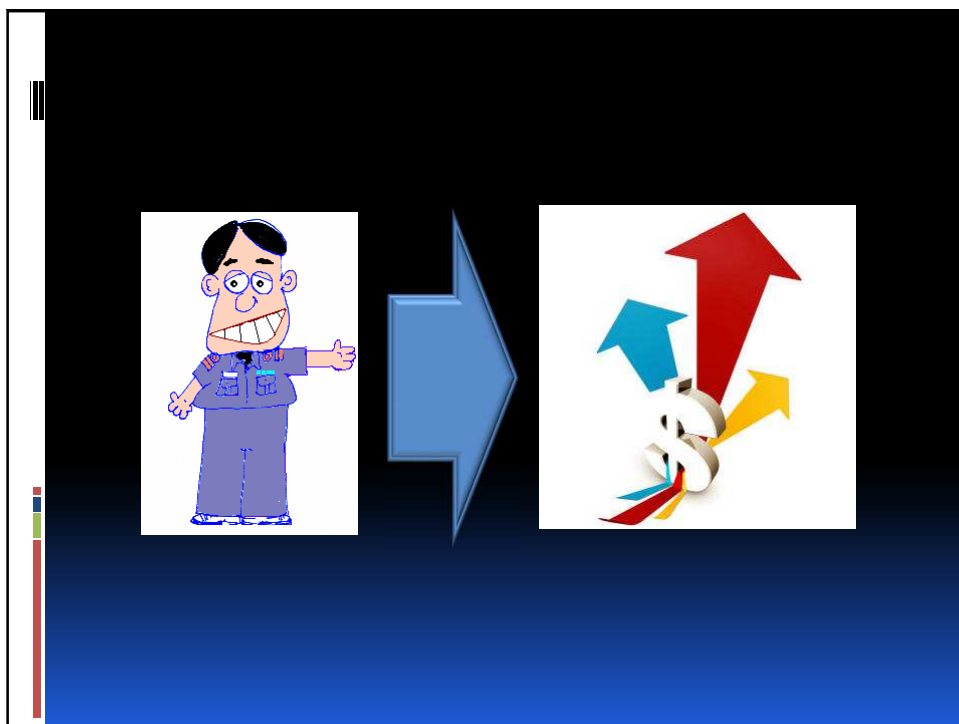
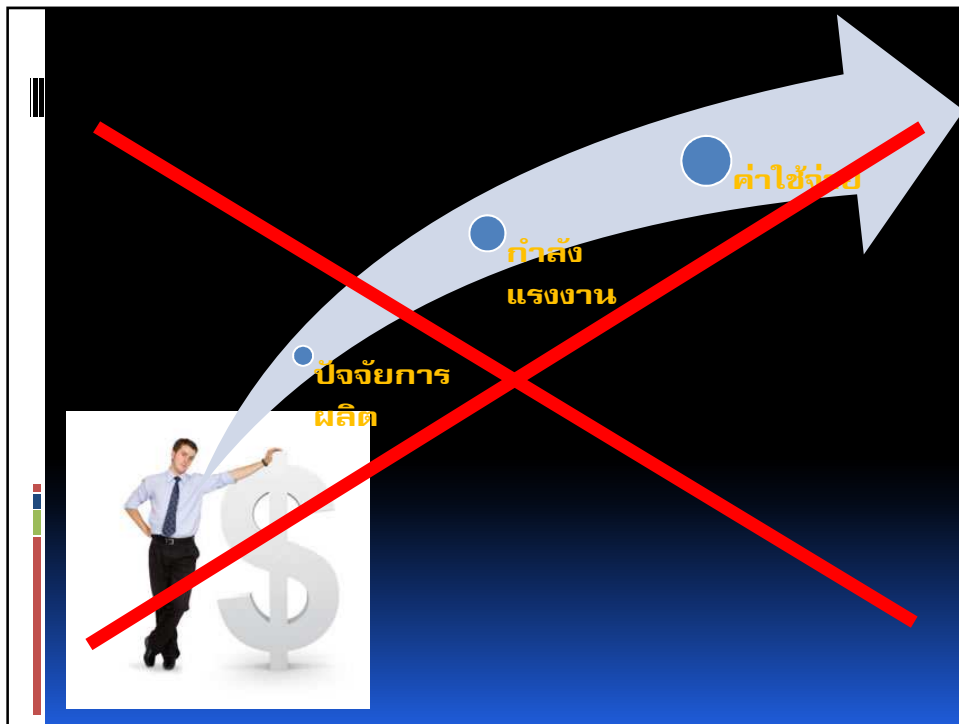
แสวงหาคนที่มีความคุณภาพ

PLEASE UPDATE YOUR
ACCOUNT TO ENABLE
3RD PARTY HOSTING

FOR IMPORTANT INFO, PLEASE GO TO:
www.photobucket.com/P500

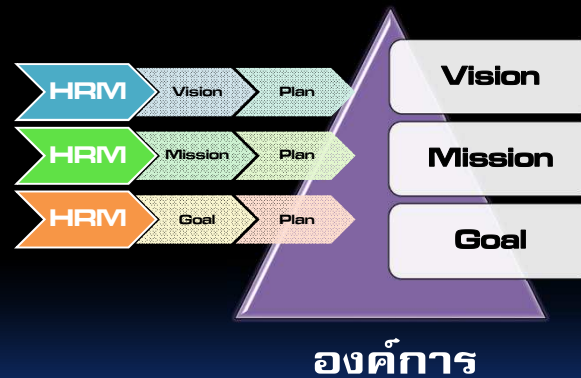
HR on New Role Model (Explanation)

- การบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสายงานหนึ่งที่กลายเป็น "ดาวรุ่ง" (rising star) ขององค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาคธุรกิจเอกชน และแม้กระทั่งในหน่วยงานภาครัฐ เพราะไม่ว่าองค์กรจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองไปด้านไหน ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของคนทั้งสิ้น จนอาจกล่าวได้ว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างยั่งยืนขององค์กรอยู่ที่ "คุณภาพของคน" ในองค์กรนั้น ๆ
- "คน" ที่เคยถูกมองเห็นว่าเป็นเพียงแค่ "ปัจจัยการผลิต" หรือให้ความสำคัญเป็นแค่ "แรงงาน" หรือ "กำลังคน" กำลังถูกนิยามวาทกรรมใหม่ว่าเป็น "ทรัพยากรมนุษย์" หรือ "ทุนมนุษย์" หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องของคนในองค์กรก็กำลังประกาศว่าจะเปลี่ยนบทบาทจาก "งานบริหารบุคคลและธุรการ" ไปเป็น "การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์"

หน้าที่ใหม่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

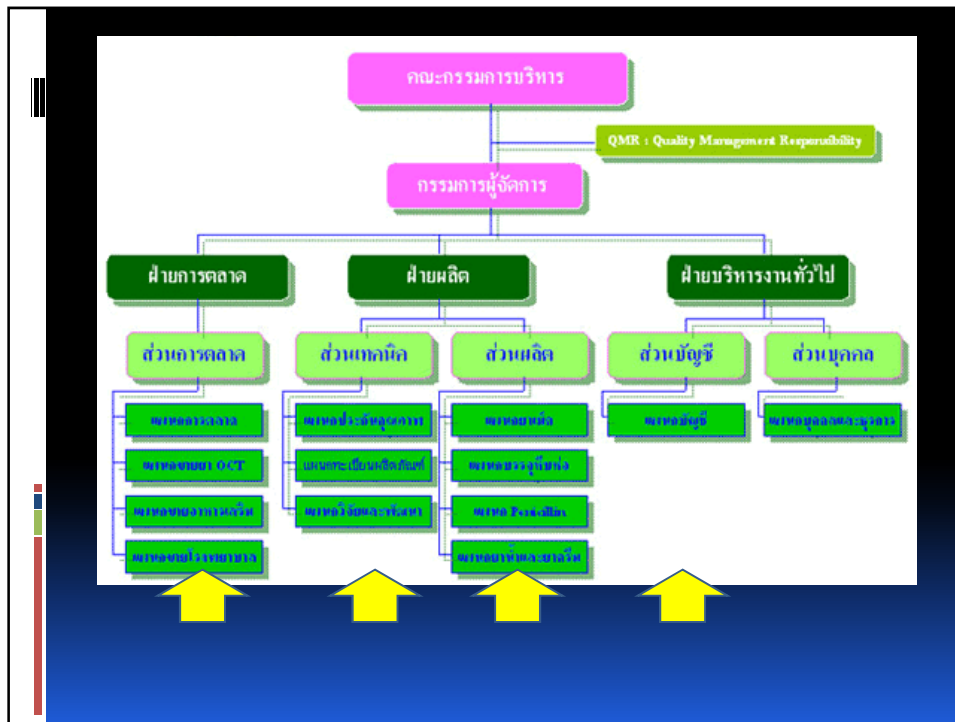
1. การกำหนดนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรจะต้องบูรณาการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งในแง่ของการบูรณาการกันเองของงานย่อยด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร และการบูรณาการนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลเข้ากับแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์กร

หน้าที่ใหม่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

หน้าที่ใหม่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

1. การกำหนดนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรจะต้องบูรณาการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งในแง่ของการบูรณาการกันเองของงานย่อยด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร และการบูรณาการนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลเข้ากับแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์กร
2. ความรับผิดชอบในการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรจะไม่ได้อยู่กับผู้บริหารด้านทรัพยากรบุคคลอีกต่อไป แต่จะถูกกำหนดให้ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสายงานด้านต่าง ๆ (senior line managers) จะต้องรับผิดชอบ

หน้าที่ใหม่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

1. การกำหนดนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์การจะต้องบูรณาการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งในแง่ของการบูรณาการกันเองของงานย่อยด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภายในองค์การ และการบูรณาการนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลเข้ากับแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์การ
2. ความรับผิดชอบในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์การจะไม่ได้อยู่กับผู้บริหารด้านทรัพยากรบุคคลอีกต่อไป แต่จะถูกกำหนดให้ เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสายงานด้านต่าง ๆ (senior line managers) จะต้องรับผิดชอบ
3. เรื่องของแรงงานสัมพันธ์ (labour relations) ที่เคยเป็นการเผชิญหน้าระหว่างผู้บริหารกับสหภาพ แรงงาน จะเปลี่ยนไปเป็นเรื่องพนักงานสัมพันธ์ (Management-employee relations) ทำให้แนวคิดการบริหารจัดการคนในองค์การเปลี่ยนจากแบบ "กลุ่มนิยม" (collectivism) ไปเป็น "ปัจเจกนิยม" (individualism)

หน้าที่ใหม่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์

1. การกำหนดนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์การจะต้องบูรณาการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งในแง่ของการบูรณาการกันเองของงานย่อยด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลภายในองค์การ และการบูรณาการนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลเข้ากับแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์การ
2. ความรับผิดชอบในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์การจะไม่ได้อยู่กับผู้บริหารด้านทรัพยากรบุคคลอีกต่อไป แต่จะถูกกำหนดให้เป็นเรื่องที่ผู้บริหารสายงานด้านต่าง ๆ (senior line managers) จะต้องรับผิดชอบ
3. เรื่องของแรงงานสัมพันธ์ (labour relations) ที่เคยเป็นการเผชิญหน้าระหว่างผู้บริหารกับสหภาพแรงงาน จะเปลี่ยนไปเป็นเรื่องพนักงานสัมพันธ์ (management-employee relations) ทำให้แนวคิดการบริหารจัดการคนในองค์การเปลี่ยนจากแบบ "กลุ่มนิยม" (collectivism) ไปเป็น "ปัจเจกนิยม" (individualism)
4. แนวคิดเรื่องของการสร้างควมมีพันธกิจผูกพัน (commitment) การทำให้พนักงานรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ (sense of belonging) การคิดสร้างสรรค์และเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำให้ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนไปสู่บทบาทผู้นำในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น เป็นผู้เอื้ออำนาจ เพิ่มบทบาทอำนาจ และสร้างขีดความสามารถให้กับบุคลากร (facilitator, empowerer, enabler)

